

احمدیان، ابراهیم^د مترجم

نهج الفصاحه ، سخنان گهربار حضرت رسول اکرم (ص).

قم: نشر شهاب الدین، ۱۳۸۵.

همچنین بصورت زیرنویس

۸. محمد (ص)، پیامبر اسلام ۵۲ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - کلمات قصار.

الف. عنوان. ب. عنوان: سخنان گهربار حضرت رسول اکرم (ص).

ج. عنوان: نهج الفصاحه. د. ترجمه: ابراهیم احمدیان.

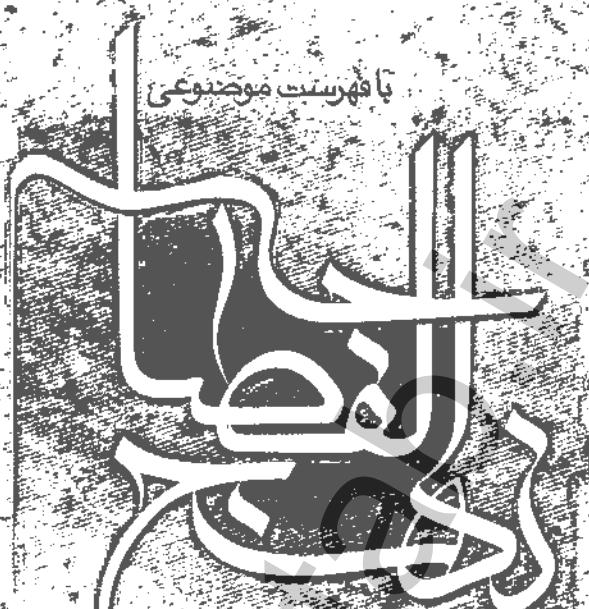
۲۹۷/۵۱

ISBN 964-8316-71-2

۳۰۱ ۳۷۹/۶۰۵/۹

شابک: ۹۶۴-۸۳۱۶-۷۱-۲

پاھرست موضوی

سخنان گهربار بیامبر اعظم ﷺ

ترجمه: ابراهیم احمدیان ● تنظیم احادیث: کماشم حنالخو

卷之三

تشریف شہاب الدین

ترجمہ : ابراہیم احمدیان

تنظيم احادیث : هاشم صالحی

مدیریت هنری : کانون صبا

چاپ: بقیع

توبت چاپ: اول / زمیستان ۱۲۸۵

تعداد صفحات: ٥٧٦ صفحه وزیری

شمارگان : ۰۰۰۶ نسخه

٤٥٠٠٠ ریال

مزاکرہ پختہ:

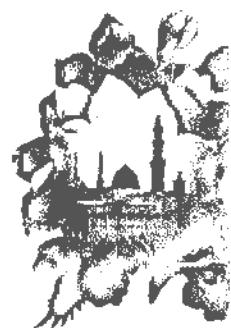
حق چاپ برای پخش کریم اهل بیت (ع) محفوظ است.

دیباچه

آنچه در این کتاب می خوانید، سخنان پیامبر اسلام (ص) است؛ البته بخشی از آنها که در تاریخ مانده و به دست مارسیده است. پیامبر این سخنان را بر فراز منبر و در مقام سخنرانی بر زبان نیاورده است. او بیشتر در موقعیت‌های عادی، در برخوردهای روزمره و مجالس معمولی با مردم سخن گفته است. نگرانی پندرانه پیامبر برای انسان آشکارا در این سخنان هویدا است و اینکه او برای فرزندان آدم، از چه چیزها بیم داشته است و لغزش‌های آنان را در چه چیزها می دیده است و چه درمانی برای آنها پیش می‌کشیده است.

احادیث را به چند گونه می‌توان خواند: یکی بی‌هدف و کورکورانه؛ یعنی بخوانیم و بگذریم و احیاناً حدیثی نیز برای روز مبادا حفظ کنیم و در جایی که می‌خواهیم خودی نشان دهیم یا سخن خویش را برگرسی بنشانیم، حدیث را از آستان بیرون آوریم. گمان نمی‌رود چنین کاربستی اثری بر زندگی ما بگذارد و ما را گامی به سعادت نزدیک کند و در این جهان پرآشوب آرامشان کند و برايمان آسايش بیاورد. دوم آنکه احادیث را بخوانیم به این قصد که بفهمیم پیامبر درد ما را در چه می‌دانسته است و از چه چیز بر ما ترس داشته است و چه نسخه‌ای برايمان پیچیده است.

پیامبر انسانی عادی نبود و آنچه می‌دانست، از طریق معمول به دست نیاورده بود. او پیش هیچ انسانی شاگردی نکرد و از هیچ کتابی چیزی نیاموخت. پیامبر با آسمان پیوند داشت و هر چه می‌دانست از آنجا بود. ذات انسان را شهود کرده بود و حقیقت جهان را از پس حجاب‌ها به عیان می‌دید. ما راهی برای رسیدن به آنچه پیامبر می‌دانست نداریم جز سخنان خود او. تجربه او تکرار نمی‌پذیرد و کسی به جایی که او رفت و آمد داشت، راه نمی‌یابد. اگر این حقیقت را خوب درک نکنیم، شاید گوشه‌ای از ارج و بهای سخنان پیامبر را بتوانیم فهمید. جدا از معارف و آموختنی‌های گرانقدری که می‌توان از این سخنان بیرون کشید، گوشه‌ای از شخصیت والای پیامبر را نیز می‌توان از طریق آنها در ذهن، صورت بست. می‌توان

دریافت که حساسیت‌های او چه بوده است و از ما چه می‌خواسته است و از چه چیزها بیزار بوده است. او همچون سخنانش ساده بود. جاه و مقامی ویژه برای خود نمی‌شناخت. بزمین می‌نشست؛ پیش برده‌گان و تنگستان. مسلمانی را فقط نمازگزاردن نمی‌دانست. به دینداری تظاهر نمی‌کرد و پرچم بر در خانه خوش نمی‌آویخت. بر نظم اجتماعی تاکید تمام داشت. عهد و پیمان را بسیار احترام می‌کرد. بی‌عهدی و کلاهبرداری و فربکاری را عین کفر می‌دانست. می‌گفت، اگر کسی مال مسلمانی را به فرب ببرد، از مانیست. کی گفت، مال مومن همچون جان او حرم است دارد. بیشتر از آنکه مردم را به عبادت فرا بخواند، به یاری همدیگر فرا می‌خواند. می‌گفت، اگر معامله کردید و خریدار، مال را پس آورد، بگیرید و آزارش مدهید. اگر قول دادید، وفا کنید. برای اهل خود خرج کنید که این گونه‌ای صدقه است. مالتان را آنبار مکنید. با آن زندگی کنید؛ بخورید، بیاشامید. با مردم مدارا کنید. اگر خطایی کردند، بگذرید. به همدیگر دشنام مدهید و کسی را تمسخر مکنید.

او نگفت، اگر مرا دوست بدارید، مجازید به دیگران ستم کنید و می‌توانید حق دیگران را بخورید. نگفت اگر اهل بیت مرا دوست بدارید، لازم نیست به نظم اجتماع تن دهید. نگفت بر مساجد بلندگو بیاویزید. می‌گفت، هر کس مسلمانی را بیازارد، از مانیست. می‌گفت جز نمازهای واجب تا می‌توانید در خلوت عبادت کنید و برای دیگران مزاحمت فراهم مکنید. می‌گفت، رسم و رسوم به دین من اضافه مکنید و به همین عمل کنید. می‌گفت، با ستمگران حتی راه هم مروید. از نفرین ستمدیدگان بترسید. می‌گفت، اگر حتی گنجشکی را به ناحق بکشید، خدا حق او را از شما می‌ستاند. او اینچنین بود و از ما چنین می‌خواست. نه فلسفه می‌گفت که نفهمیم و نه از ما کارهایی می‌خواست که نتوانیم. اگر می‌خواهیم محمدی باشیم، باید چنین شویم.

فهرست مطالب

(آ-الف)

آب	۱۹
آبادانی، سازندگی	۱۹
آبرو	۱۹
آثار گناهان	۲۱
آثار معنوی ازدواج	۲۱
آخرت	۲۲
آخر زمان	۲۴
آدم	۲۷
آرامش	۲۷
آرزو	۲۷
آزار، آسیب، رنج	۲۹
آسانگیری	۳۱
آسایش، آرامش	۳۲
آسمان، درهای رحمت الهی	۳۲
آفت‌ها، آسیب‌ها	۳۳
آفرینش	۳۴
آمرزش، بخشایش	۳۴
آموزگار، شاگرد	۳۵
اجیر، کارگر	۳۵
احترام	۳۵
احتکار	۳۶
احسان	۲۶
اخلاص	۲۸
ادب، تربیت	۲۸
ارث، وارث	۲۹
ارزش‌های اخلاقی	۲۹
ازدواج	۳۹
از مانیست	۴۱
اسب و اسب دوانی	۴۱
استخاره	۴۲
استغفار	۴۳
استنامت، پشتکار	۴۳
اسراف	۴۴
اسلام	۴۴
اسم	۴۶
اصلاح درون	۴۶
اطعام	۴۷
اعتدال	۴۷
الله	۴۹
امام، پیشوای	۵۱
امام زمان(ع)	۵۲
امّت اسلام	۵۳
امر به معروف	۵۵

۸۸	برادری و برابری	امنیت .....
۹۰	بردباری	امید، آرزو .....
۹۱	برکت	امین، امانت و امانتدار .....
۹۳	بزرگان	انجیا، رنج پیغمبران .....
۹۳	بصیرت	انتخاب همسر .....
۹۳	بطلان عمل	انتظار .....
۹۳	بلا	انتقام .....
۹۵	بندگان، بردگان	اندوه .....
۹۶	بندگان خدا	انسان .....
۹۷	بول	انصاف .....
۹۷	بهترین	اتفاق .....
۱۰۰	بهترین عمل	انگشت .....
۱۰۱	بهشت، مقام نیکوکاران	اهانت .....
۱۰۵	بیابان	اهل ذمہ، اهل کتاب .....
۱۰۵	بی غیوتی	أهل بیت(ع) .....
۱۰۵	بیماری	ایران .....
۱۰۷	بیم، خوف از خدا	ایمان .....
۱۰۹	بی نیازی	(ب - پ)
۱۱۰	بیوه	باران .....
۱۱۰	پاداش	بازار .....
۱۱۳	پادشاه	بازی .....
۱۱۳	پاکیزگی	باطل .....
۱۱۴	پدر، اطاعت از پدر	بخشش .....
۱۱۴	پدر و مادر، نیکی به والدین	بخل .....
۱۱۶	پرخوری	بداخلاتی .....
۱۱۷	پرسش	بدینتی .....
۱۱۸	پرهیزگاری	بدعت .....
۱۲۱	پناه به خداوند	بدی .....

معجم

ج

پیامبر	۱۲۲
پیر	۱۲۷
پیروی	۱۲۹
پیمان، پیمانشکنی	۱۳۰
پیوند	۱۳۰
(ت-ث)	
تائی، صبوری و تأمل	۱۳۱
تجارت	۱۳۱
تجاوز	۱۳۲
تجربه	۱۳۳
تحقیر	۱۳۴
تدبیر	۱۳۴
تروشویی	۱۳۵
تسليت	۱۳۵
تشبه	۱۳۶
شنگی	۱۳۵
تشیع جنازه	۱۳۶
تظاهر به گناه	۱۳۶
تفرقه	۱۳۶
تقدیر	۱۳۷
تقریب	۱۴۰
تکبر	۱۴۱
تكلف	۱۴۲
تلافی	۱۴۲
تبلي	۱۴۳
تلدرستی	۱۴۴
نهایی	۱۴۴
توانگری	۱۴۵
(ج-ج)	
جادو	۱۰۸
جامه	۱۰۸
جهانطلبی	۱۰۹
جبرئیل	۱۱۰
جدل	۱۱۰
جماعت	۱۱۱
جن	۱۱۲
جنگ	۱۱۲
جوانمردی، مردانگی	۱۱۴
جوانی	۱۱۵
جهاد	۱۱۷
جهل و نادانی	۱۱۹
جهنم	۱۲۲
چاپلوسی	۱۷۷
چشم، بینایی	۱۷۷
چشم زخم، چشم شوری	۱۷۹
(ج-خ)	
توبه، کفاره گناه	۱۴۶
توحید	۱۰۱
توشه آخرت	۱۰۲
توفیق	۱۰۲
توکل	۱۰۲
تهمت	۱۰۳
تیراندازی	۱۰۴
ثروت	۱۰۰
شمن، درآمد	۱۰۶
شواب	۱۰۷

خدابرستی و پرهیزگاری.....	۲۰۷	حاجت، نیازمندی.....
خداشناسی	۲۱۱	حافظه.....
خدا و حرم او	۲۱۱	حج .....
خدا و خشم او	۲۱۱	حجامت.....
خدا و خطابوشی او	۲۱۲	حد و حدود.....
خدا و خواستن از او.....	۲۱۲	حدیث.....
خدا و دوستی با او.....	۲۱۳	حرص.....
خدا و رحمت او	۲۱۸	حساب، دادرسی روز تیامت .....
خدا و ستایش او	۲۲۰	حسد.....
خدا و شرم از او	۲۲۱	حضرت .....
خدا و عفو او	۲۲۱	حسنه، کار نیک .....
خدا و غیرت او	۲۲۳	حشر .....
خدا و قدرت او	۲۲۳	حق الله.....
خدا و مشیت او	۲۲۳	حق پسر بر پدر .....
خدا و نافرمانی از او.....	۲۲۳	حق شوهر .....
خدا و یاری او	۲۲۴	حق طلبی .....
خدمت به خلق	۲۲۴	حق کهنسالان .....
خردمندی.....	۲۲۵	حق گویی .....
خرید و فروش	۲۲۶	حق مسلمان بر مسلمان .....
خشم و غصب	۲۲۷	حق مملوک .....
خط زیبا.....	۲۳۱	حق همسایه .....
خلوت مرد با زن نامحرم.....	۲۳۱	حق همسر .....
خنده.....	۲۳۱	حکمت .....
خواب	۲۳۲	حیات .....
خواری.....	۲۳۲	حیوان .....
خودپسندی.....	۲۳۴	خانه .....
خودرأیی	۲۳۴	خبر .....
خوردن و آشامیدن.....	۲۳۵	

دینار	۲۸۶	خوره	۲۳۵
دیوانه	۲۸۷	خوش اخلاقی	۲۳۵
ذکر	۲۸۷	خوشروی	۲۳۹
	(ر-ز)		
راحت، آرامش	۲۹۰	خون	۲۳۹
راز، رازپوشنی	۲۹۰	خویشاوندان	۲۴۰
راستی، راستگویی	۲۹۱	خویشتداری	۲۴۱
راه	۲۹۴	خیانت	۲۴۲
ربا	۲۹۴	خیرخواهی	۲۴۲
رحمت	۲۹۶		(۳-۵)
رستگاری	۲۹۸	دادگری	
رسوایی	۲۹۹	دانش	
رشوه	۳۰۰	دخلات بیجا	
رضاع	۳۰۰	درخت و درختکاری	
رضای خدا	۳۰۰	درد	
رعد و برق آسمانی	۳۰۱	دروغ	
رفعت	۳۰۱	درزدی	
رفیق	۳۰۱	دستگیری از نیازمندان	
روزگار	۳۰۲	دشمنی	
روزه	۳۰۲	دعا	
روزی	۳۰۴	دعاهای پیامبر	
رُهبانیت	۳۰۷	دعای مظلوم	
ربا	۳۰۷	دعوت	
ریاست	۳۰۹	دنдан	
رؤیا	۳۰۹	دینا	
زبان	۳۱۰	دور رویی	
زراعت	۳۱۳	دوست	
زشتکاری	۳۱۴	دید و بازدید	
		دین	

۳۵۰	سلام	۲۱۵	زکات
۳۵۲	ستت، قول پیامبر ص(ع)	۲۱۶	زمادار
۳۵۲	سود	۲۲۱	زمستان
۳۵۲	سوگند	۲۲۱	زمین
۳۵۴	سهل انگاری	۲۲۲	زن
۳۵۵	سیرت	۲۲۴	زنان و دختران
۳۵۵	سیر و گرسنه	۲۳۰	زنگی
۳۵۵	شب زنده داری	۳۳۰	ژهد
۳۵۶	شبهه	۳۳۲	زیان
۳۵۷	شبهه	۳۳۲	زیبایی
۳۵۸	شجاعت	۲۲۲	زیردستان
۳۵۸	شر	۳۳۳	زیرکی
۳۶۱	شراب	۳۲۳	زینت
۳۶۲	شرارت	۳۶۰	(س-ش)
۳۶۴	شرافت، بزرگی	۳۳۵	سائل
۳۶۵	شرط	۳۳۷	ساختمان
۳۶۵	شرک، کفر	۳۳۷	سبزه
۳۶۹	شعر	۳۳۸	سپاه
۳۶۹	شفاقت	۳۲۸	ستم
۳۷۱	شکر، شکرگزاری	۳۴۲	ستمگر
۳۷۱	شکم	۳۴۳	ستیزه جویی
۳۷۲	شک و تردید	۳۴۳	سحر و سحر خیزی
۳۷۲	شمშیر	۳۴۴	سخاوت
۳۷۲	شنا	۳۴۵	سختی و آسانی
۳۷۲	شوخی	۳۴۶	سخن چنی
۳۷۳	شونر	۳۴۷	سرزنش
۳۷۳	شهرت	۳۴۷	سعادت
۳۷۴	شهوت	۳۴۹	سفر

شهید.....

شیر گاو.....

شیطان.....

شیون.....

عالیم.....

۳۷۰.....

عبادت.....

۳۷۰.....

عجله.....

۳۷۰.....

عدالت.....

۳۷۹.....

عذر.....

(ص - ض)

عروس.....

۳۸۱.....

عرب.....

۳۸۴.....

عزّت.....

۳۹۲.....

عطر.....

۳۹۲.....

عفّت.....

۳۹۳.....

عفو.....

۳۹۳.....

عقوق.....

۳۹۴.....

علم به آخرت.....

۳۹۶.....

علم و آموزش.....

۳۹۷.....

عمر.....

۳۹۷.....

عمل.....

۳۹۸.....

عيادت.....

۳۹۹.....

عيال.....

۳۹۹.....

عيچویی.....

۳۹۹.....

غذا.....

۳۹۹.....

غرور.....

۴۰۰.....

غريب.....

۴۰۱.....

غسل.....

۴۰۲.....

غضب.....

۴۰۲.....

غفلت.....

۴۰۲.....

غلام.....

۴۰۴.....

غلو، گزاوه.....

۴۰۵.....

غنا.....

۴۰۵.....

(ط - ظ)

طالب علم.....

طايفه.....

طلاق.....

طفیان.....

طلاق.....

طمع.....

ظرف.....

ظفر.....

ظن، گمان.....

(ع - غ)

عبد.....

عافیت.....

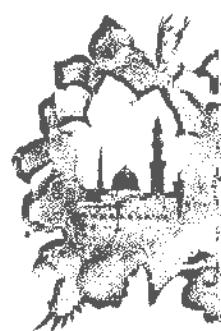
(ف-ق)

۴۰۹	قرآن	۴۳۵	غیبت . . . . .
۴۶۲	قرض	۴۳۷	غیبگویی . . . . .
۴۶۵	قصاص	۴۳۷	غیرت . . . . .
۴۶۵	قطاوت		
۴۶۷	قطع صله رحم		
۴۶۷	قامار		
۴۶۷	قناعت		
(ک-گ)			
۴۶۹	کار و کوشش	۴۳۸	فال بد . . . . .
۴۷۰	کسب	۴۳۸	فتنه . . . . .
۴۷۱	کم فروشی	۴۳۹	فتوا . . . . .
۴۷۱	کم گویی، سکوت	۴۳۹	فحشا . . . . .
۴۷۴	کودک	۴۴۰	فخر فروشی . . . . .
۴۷۴	کوری باطن	۴۴۰	فراغت . . . . .
۴۷۵	کیفر، مجازات	۴۴۱	فراموشی . . . . .
۴۷۶	گینه	۴۴۱	فَرَج . . . . .
۴۷۷	گدایی	۴۴۲	فردا . . . . .
۴۷۹	گوستنگی	۴۴۵	فرزند . . . . .
۴۸۰	گریز از جنگ	۴۴۶	فرشته . . . . .
۴۸۰	گریه	۴۴۷	فرصت . . . . .
۴۸۲	گشاده رویی	۴۴۷	فرمانبرداری از خدا . . . . .
۴۸۲	گمراهی	۴۴۷	فروتنی . . . . .
۴۸۳	گم شده	۴۵۰	فروما یگی . . . . .
۴۸۴	گناه	۴۵۰	فضیلت . . . . .
۴۸۹	گندم	۴۵۰	فطرت . . . . .
۴۹۰	گواهی	۴۵۰	فقر، تنگدستی . . . . .
۴۹۰	گوسفند	۴۵۵	فقه . . . . .
(ل-م)			
۴۵۹	لیلیه	۴۵۷	فکر . . . . .
۴۵۹		۴۵۸	تبیر . . . . .
۴۵۹		۴۵۹	تعحط . . . . .
۴۵۹		۴۵۹	قدرت . . . . .

(ن-و)

نالامیدی.....	۴۹۱	لجبازی.....
ناتوانی.....	۴۹۱	لغعت.....
نامه.....	۴۹۲	لغزش.....
نان و خمیر آرد گندم و جو.....	۴۹۲	لواط.....
نجات.....	۴۹۲	مادر.....
تجوا.....	۴۹۳	مال.....
نشست و پرخاست.....	۴۹۳	مجادله.....
نظفه.....	۴۹۳	محبت.....
نظافت و پاکیزگی.....	۴۹۴	مداعی.....
نعمت.....	۵۰۲	مدارا.....
نقاق.....	۵۰۷	مردم.....
نفس.....	۵۰۸	مرکب.....
فعع.....	۵۱۳	مرگ.....
نفقه.....	۵۱۴	مسجد.....
نگاه.....	۵۱۵	مسکین.....
نمایز.....	۵۱۷	مسواک.....
نهی از منکر.....	۵۱۸	مشورت.....
نیت.....	۵۲۰	صیبیت.....
نیرومندی.....	۵۲۰	معاشرت.....
نیکی.....	۵۲۱	معامله.....
واجبات دینی.....	۵۲۲	مکر.....
روحی.....	۵۲۲	میئت.....
رسواس.....	۵۲۳	مو.....
وصیت.....	۵۲۳	مهدیه.....
وضو.....	۵۲۴	مهربانی.....
وقار.....	۵۲۴	میئت.....
وقف.....	۵۲۶	همان.....

۵۶۴	همسر	۵۰۶	ولیمه
۵۷۱	همتشینی	۵۰۷	(۵-۵) هجرت
۵۷۲	هَوَا و هُوْس	۵۰۸	هدایت
۵۷۴	یاد خدا	۵۹۰	هدیه
۵۷۴	یتیم	۵۹۱	هلاکت
۵۷۵	یقین		همسایه
۵۷۶	یهود		

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

